

Munkavédelmi előírások a kereskedelemben

Összeállította:
Iрмаi Tünde
2015.01.04.

Munkavédelmi előírások a kereskedelemben

- A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. Tv. Szabályozza az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés személyi, tárgyi és szervezeti feltételeit.
- A munkavédelem a szervezett munkavégzésre vonatkozó biztonsági és egészségügyi követelmények rendszere, valamint ezek végrehajtása.

- **Baleset:** a szervezetet ért olyan egyszeri külső hatás, ami a sérült akaratától függetlenül, hirtelen következett be.
- **Munkabaleset:** ha a munkavállalót a munkavégzés során, vagy azzal összefüggésben éri sérülés
- Munkabalesetek súlyossági szempontja:
 - I. Legfeljebb három nap munkaképtelenséggel jár
 - II. Három napot meghaladó munkaképtelenség
 - III. Súlyos munkabaleset

- **Veszélyes:** az a létesítmény, munkaeszköz, munkafolyamat, technológia, amelynél a munkavállalók egészsége, testi épsége megfelelő védelem hiányában súlyos károsító hatásnak lehet kitéve.
- **Veszélyes anyag:** minden anyag vagy készítmény, amely fizikai, kémiai vagy biológiai hatása révén veszélyforrást képviselhet.
Pl.: robbanó, gyúlékony, sugárzó, mérgező, maró, fertőző, rákkeltő

- **Veszélyforrás:** a munkát végző vagy a munkavégzés hatókörében tartózkodó személyre veszélyt vagy ártalmat jelenthet

Foglalkozási megbetegedés: olyan egészségkárosodás, amely a munkavégzéssel kapcsolatos tényezőkre vezethető vissza, vagy mely a munkavállalónak az optimálisnál nagyobb igénybevételének következménye.

Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményei

- 1. Munkaeszköz: ki kell elégítenie az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeit (minőségtanúsítás)

- 2. Munkavégzés körülményei
 - Ivóvíz
 - Öltözködés, tisztálkodás, egészségügyi, étkezési, pihenési és melegedési lehetőség
 - Szennyező anyagok kezelése
 - Jelző- és riasztóberendezések
 - Energia-, cső- és közműhálózat – biztonsági követelmények
 - Világítás, levegő, klíma
 - Csúszásmentes padlózat
 - Kijáratok, vészkijáratok, menekülési utak

- 3. A munkafolyamatot, a technológiát, a munkaeszközt, az anyagot úgy kell megválasztani, hogy az sem a munkavállalók, sem a munkavégzés hatókörében tartózkodók egészségét és biztonságát ne veszélyeztesse.
 - A veszélyforrásokat és a biztonságos munkavégzés feltételeit az érintett munkavállalókkal meg kell ismertetni
 - Védőeszközöket meg kell határozni, azokkal a munkavállalókat el kell látni, és használatukat meg kell követelni

Személyi feltételek

- Ahol veszély fenyeget, egyedül munkát végezni nem szabad.
- A munkavállaló csak olyan munkával bízható meg, amelynek ellátására egészségileg alkalmas, és rendelkezik a biztonságos munkavégzéshez szükséges ismeretekkel, készséggel és jártassággal.

A biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósítása

A 2011. évi CXCI. törvény 175. § (1) bekezdése módosította a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 54. § (3) bekezdését a kockázatértékeléssel kapcsolatban. A módosítás értelmében a munkáltató a **kockázatértékelést, a kockázatkezelést és a megelőző intézkedések meghatározását** - eltérő jogszabályi rendelkezés hiányában - a **tevékenység megkezdése előtt**, azt követően indokolt esetben, de legalább 3 évente köteles elvégezni.

- 1.) Amennyiben a kockázatértékelés 2008. 12. 31-ig elkészült, és (évenkénti) felülvizsgálata az elmúlt 3 évben egyáltalán nem történt meg, a munkáltató a kockázatértékelést, a kockázatkezelést és a megelőző intézkedések meghatározását 2012. évben köteles (újra) elvégezni.

Ha a 2008. 12. 31-ig elkészített kockázatértékelés dokumentumát a 2009., 2010. és 2011. években felülvizsgálták és nem fordult elő olyan – az Mvt. 54. § (3) bekezdésében nevesített, „indokolt eset”-nek minősülő – a technológiában, a munkakörülményekben stb. bekövetkező változás/változtatás, amely a kockázatértékelés újbóli elvégzését tette volna szükségessé, és a soron kívüli felülvizsgálat indoka sem állt fenn, a legutolsó felülvizsgálat időpontjától számított 3 éven belül kell elvégezni a kockázatértékelést.

Indokolt esetnek kell tekinteni - az Mvt. 54. § (3) bekezdése szerint - különösen az alkalmazott tevékenység, technológia, munkaeszköz, munkavégzés módjának megváltozását, illetve minden olyan, az eredeti tevékenységgel összefüggő változtatást, amelynek eredményeképpen a munkavállalók egészségét, biztonságát meghatározó munkakörülményi tényezők megváltozhattak - ideértve a munkaklíma-, zaj-, rezgésterhelést, légállapotokat (gázállapotú, por, rost légszennyezők minőségi, illetve mennyiségi változását). Soron kívül el kell végezni a kockázatértékelést, ha az alkalmazott tevékenység, technológia, munkaeszköz, munkavégzés módjának hiányosságával összefüggésben bekövetkezett munkabaleset, fokozott expozíció, illetve foglalkozási megbetegedés fordult elő, vagy a kockázatértékelés a külön jogszabályban meghatározott szempontokra nem terjedt ki. Az 56. §-ban meghatározottak a kockázatértékelésben rögzítésre kerülhetnek.

Köteles a munkáltató:

- A szükséges utasításokat és tájékoztatást kellő időben a munkavállalónak megadni
- Rendszeresen meggyőződni arról, hogy a munkakörülmények megfelelnek-e a követelményeknek, a munkavállalók ismerik, illetve megtartják-e a rájuk vonatkozó rendelkezéseket
- Megfelelő munkaeszközöket biztosítani

Köteles a munkáltató:

- A munka biztonságos végzésével kapcsolatos bejelentést haladéktalanul kivizsgálni, intézkedéseket tenni, a munkavégzést leállítani.
- Biztosítani a védőeszközök rendeltetésszerű használhatóságát, karbantartását
- Oktatás keretében gondoskodni arról, hogy a munkavállaló munkába álláskor rendelkezzen az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés elméleti és gyakorlati ismereteivel, megismerje a szükséges szabályokat, utasításokat és információkat. (Addig nem foglalkoztatható)

A munkavállaló

Csak a biztonságos munkavégzésre alkalmas állapotban, az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munka végzésére vonatkozó szabályok megtartásával végezhet munkát.

Köteles:

- A munkaeszköz biztonságos állapotáról meggyőződni, rendeltetésének megfelelően használni
- A fegyelmet, a rendet, a tisztaságot megtartani
- Ismereteket elsajátítani és alkalmazni
- Orvosi vizsgálaton részt venni
- A veszélyt jelentő rendellenesség esetén intézkedést kérni a felettesétől
- A balesetet, sérülést, rosszullétet azonnal jelenteni.

Jogosult:

- Megtagadni a munkavégzést, ha azzal életét, egészségét vagy testi épségét közvetlenül és súlyosan veszélyeztetné.

A munkabalesetek és a foglalkozási megbetegedések ügyvitele

- A munkabalesetet és a foglalkozási megbetegedést be kell jelenteni, ki kell vizsgálni, és nyilvántartásba kell venni.
- Jegyzőkönyvben ezt részletesen rögzíteni kell.
- A munkáltatónak a súlyos balesetet azonnal be kell jelentenie a területi munkabiztonsági és munkaügyi felügyelőség baleset helyszíne szerint illetékes területi szervének

- A vizsgálat dokumentációját a munkabaleseti nyilvántartásban szereplő sorszámmal kell ellátni.
- **A munkabaleseti nyilvántartás tartalmazza:**
 - a) A munkabaleset – minden évben 1-es sorszámmal kezdődő – számát,
 - b) a sérült munkakörét,
 - c) a sérülés időpontját, helyszínét, jellegét, rövid tényállását,
 - d) a sérült ellátására tett intézkedését,
 - e) annak tényét, hogy a sérült folytatta-e a munkáját

- A munkáltató köteles legkésőbb a tárgyhót követő hónap 8. napjáig megküldeni a jegyzőkönyvet
 - a) a sérültnek,
 - b) a munkabiztonsági és munkaügyi felügyelőségnek
 - c) a társadalombiztosítási kifizetőhelynek

- Fel kell tárni az okokat és intézkedéseket kell tenni a további balesetek megelőzésére.
- A sérült, illetve a balesetet észlelő személy köteles a balesetet haladéktalanul jelenteni a közvetlenül irányítójának.
- A munkáltatónak meg kell állapítania, hogy munkabalesetnek tekinti-e.
- Ha a sérült az intézkedést sérelmezi, a munkabiztonsági és munkaügyi felügyelőséghez fordulhat.

Foglalkozási megbetegedés

- Olyan betegség, egészségkárosodás, amely a biztosított foglalkozásának különös veszélye folytán keletkezett.
- Kivizsgálása korábban az Országos Munka-biztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség (OMMF) munkavédelmi felügyelőség feladata volt.
- 2012. január 1-jétől **Nemzeti Munkaügyi Hivatal (NMH)** Munkavédelmi és Munkaügyi Igazgatóság
- Tényét az elbíráló szerv (TB kifizetőhely) határozattal állapítja meg, majd kézbesíti a biztosított és az orvos részére is.

A munkavédelem hatósági felügyelete

Az ellenőrzés kiterjed:

- A munkáltatók és munkavállalók egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéssel kapcsolatos feladatainak és kötelezettségeinek teljesítésére,
- a munkahelyek létesítésére, a munkaeszközök üzemeltetésére, az alkalmazott technológiákra és anyagokra, valamint az egyéni védőeszközökre vonatkozó követelmények érvényesítésére,
- a munkabalesetek és foglalkozási megbetegedések kivizsgálására, bejelentésére, nyilvántartására, valamint megelőzésére tett intézkedésekre.

A hivatal jogosult a feltárt hiányosságok megszüntetése érdekében meghatározott intézkedés és felelősségre vonás alkalmazására.